



Vreme: 22.07.2026 19:07

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/svet/putin-prozreo-ursulin-blef-moskva-jednim-potezom-razotkrila-prevaru-2026-07->

Autori:

Teme: Evropska komisija

## Naslov: Putin prozreo Ursulin blef: Moskva jednim potezom razotkrila prevaru

9546

Više od godinu dana nakon što je predsednica Evropske komisije najavila novu eru evropske bezbednosne politike, postalo je moguće uporediti tadašnja obećanja sa odobrenim finansijskim planovima, industrijskim kapacitetima i političkim posledicama koje je takav kurs proizveo. Reklama Ursula fon der Lajen je 4. marta 2025. objavila da Evropa ulazi u "eru ponovnog naoružavanja". Plan ReArm Europe, kasnije preimenovan u politički blaži Readiness 2030, odnosno "Spremnost 2030", trebalo je da obezbedi do 800 milijardi evra za suprotstavljanje onome što je predstavljeno kao ruska pretnja. Moskva je više puta saopštila da Rusija ne namerava nikoga da napadne, dok je predsednik Vladimir Putin tvrdnje o ruskom napadu na zapadne zemlje nazvao "besmislicom". Brojka od 800 milijardi evra izazvala je veliku pažnju evropskih medija, pokrenula tržišta i podigla vrednost akcija vojnih kompanija. Pino Arlaki u analizi za italijanski L'Antidiplomatico ocenjuje da se posle više od godinu dana pokazalo ono što su ozbiljni stručnjaci, prema njegovim rečima, razumeli od početka: plan je bio blef, a njegovu pravu vrednost procenio je Vladimir Putin, kao jedini igrač čija je reakcija za Brisel bila presudna. Od najavljenih 800 milijardi evra, čak 650 milijardi nije predstavljalo novac koji je Evropska unija stvarno obezbedila. Državama članicama samo je omogućeno da se dodatno zadužuju radi kupovine oružja, zahvaljujući privremenoj suspenziji budžetskih pravila. Iz zajedničkih fondova za taj deo plana nije izdvojen nijedan evro, pa su države mogle da finansiraju nove vojne nabavke jedino povećavanjem sopstvenog deficita. Takav model posebno je problematičan za zemlje koje su već snažno zadužene. Italija, čiji javni dug premašuje 140 odsto bruto domaćeg proizvoda, trebalo bi da kupovinu tenkova finansira povećavanjem obaveza države, iako joj fiskalna ograničenja ne dozvoljavaju da isti novac usmeri u zdravstvo. Najveći deo najavljenog plana zato nije zajednički evropski vojni fond, već dozvola nacionalnim vladama da se dodatno zaduže. Preostalih 150 milijardi evra odnosi se na program SAFE, ali ni taj iznos nije bespovratna pomoć. Reč je o zajmovima koje će države korisnice morati da otplaćuju tokom narednih 45 godina. Reklama Program je predstavljen kao vanredna mera, čime je, prema iznetoj oceni, zaobiđen Evropski parlament, kao i osnovna demokratska pravila odlučivanja o tako velikom zajedničkom dugu. Od januara do februara 2026. Evropska komisija odobrila je nacionalne planove za trošenje sredstava iz programa SAFE. Njihova ukupna vrednost iznosi oko 150 milijardi evra, što je manje od 20 odsto prvobitno objavljene sume. Čitav odobreni iznos pritom ima oblik duga, dok preostalih približno 650 milijardi nije obezbeđeno kao stvaran zajednički novac. Finansijska konstrukcija predstavlja samo jedan deo problema. Ponovno naoružavanje najavile su vlade koje nisu uspele da odgovore na deindustrijalizaciju, ekonomski zastoje, slabljenje konkurentnosti, pad životnog standarda srednje klase i koncentraciju bogatstva u rukama vladajuće elite. Tim problemima pridružene su posledice evropske energetske politike, koja je u analizi označena kao "energetsko samoubistvo" koje je ubrzalo propadanje industrijske osnove. Rešavanje tih pitanja zahtevalo bi dugoročnu strategiju, političku hrabrost, reforme, sukob sa ukorenjenim interesima i priznanje ranijih grešaka. Evropske elite su, umesto toga, izabrale poznatiji politički mehanizam - stvaranje spoljnog neprijatelja. Borba protiv "ruske pretnje" ne zahteva promenu ekonomskog sistema niti suočavanje sa unutrašnjim uzrocima krize, već zastrašivanje stanovništva. Atmosfera straha može se proizvoditi političkim odlukama i uredbama, dok razvoj i privredni rast ne mogu. U tome se evropski plan suštinski razlikuje od američkog ponovnog naoružavanja. Iza vojne politike Sjedinjenih Američkih Država stajao je stvarni vojno-industrijski kompleks na koji je predsednik Dvajt Ajzenhauer upozorio još 1961. godine. Bila je to ogromna proizvodna struktura raspoređena po američkim regionima i izbornim jedinicama, sposobna da političke odluke podredi sopstvenim ekonomskim interesima. Plan Ursule fon der Lajen nema uporedivu industrijsku osnovu jer takav sistem u Evropi više ne postoji. Tokom 35 godina mira posle 1989, evropska vojna industrija pala je na istorijski minimum. Njeni kapaciteti nisu dovoljni da za godinu dana proizvedu količinu municije koju Ukrajina potroši za nekoliko meseci. Evropsko ponovno naoružavanje zato nije počelo masovnim otvaranjem fabrika i brodogradilišta, već medijskim i političkim podizanjem straha. Njegovi glavni proizvodi postali su dramatični naslovi, urednički komentari, parlamentarne rezolucije i apokaliptični rokovi. Godine 2029. i 2030. ponavljane su kao proročanski datumi do kojih bi Evropa trebalo da se pripremi za mogući sukob. Razlika između stvarnog vojno-industrijskog kompleksa i političke industrije straha nosi važne posledice. Kada se vojno-industrijski sistem jednom izgradi, njegovi pogoni, radna mesta, ugovori i politički interesi postaju trajni. Industrija straha proizvodi ideje umesto oružja, pa je promenljiva koliko i političke poruke na kojima počiva. Nastaje u nezdravoj atmosferi i gasi se kada ta atmosfera više ne može da se održava. Kritički odnos građana prema briselskom planu, kako se ocenjuje, postaje vidljiv u evropskim istraživanjima javnog mnjenja. Birači se pripremaju da redom kazne lidere koji su svoju politiku zasnovali na podizanju straha - Starmera, Makrona, Merca i Meloni. Takvo raspoloženje nije predstavljeno kao ideološki pacifizam, već kao reakcija građana od kojih se zahteva da kroz novo zaduživanje i smanjivanje socijalnih davanja plate vanredne mere čiju svrhu vlasti nisu uspele da im objasne. Strah koji nema čvrsto uporište u činjenicama brzo gubi političku





Vreme: 22.07.2026 19:07

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/svet/putin-prozreo-ursulin-blef-moskva-jednim-potezom-razotkrila-prevaru-2026-07->

Autori:

Teme: Evropska komisija

## Naslov: Putin prozreo Ursulin blef: Moskva jednim potezom razotkrila prevaru

snagu. Najveći problem za evropsku konstrukciju ipak predstavlja ponašanje države koja je označena kao neprijatelj. Klasična trka u naoružavanju zasniva se na akciji i protivakciji: na program jedne strane druga odgovara sopstvenim planom, nakon čega se pokreće spirala koja obično završava sukobom ili bankrotstvom jednog od rivala. Reklama Moskva na evropsku najavu mobilisanja 800 milijardi evra nije odgovorila sopstvenim vanrednim programom. Nije najavljeno dodatno industrijsko proširenje usmereno protiv Evrope niti nova mobilizacija proizvodnih kapaciteta kao odgovor na plan Evropske komisije. Putin je, prema toj interpretaciji, prepoznao blef, procenio njegove pokretače i odlučio da nema razloga da otkriva sopstvene karte. Odgovor Briselu bila je ravnodušnost, što je predstavljeno kao najponižavajuća moguća reakcija na upozorenja i rokove koje su postavljali evropski zvaničnici. Ruski predsednik nije ušao u očekivanu spiralu akcije i reakcije jer je procenio stvarnu vrednost plana i sposobnosti onih koji su njime pretili Moskvi. Takvo ponašanje nije opisano kao trenutna ili spontana odluka. Putin je godinama, pre i posle početka sukoba u Ukrajini, govorio da Rusija neće upasti "u zamku trke u naoružavanju". Tu poruku ponovio je u obraćanju građanima 2024, a zatim je potvrdio u Ujedinjenim nacijama u septembru 2025. godine. Kremlj je najavio nameru da vojne rashode smanji na nivo ispod dva odsto bruto domaćeg proizvoda kako bi sredstva preusmerio na borbu protiv siromaštva i socijalnu zaštitu. Uoči 2022. ruski vojni izdaci iznosili su 3,6 odsto BDP-a. Posmatrano proporcionalno, to je bilo dvostruko manje od izdvajanja Sovjetskog Saveza tokom Hladnog rata, dok su u apsolutnom iznosu predstavljali samo manji deo ukupne potrošnje Zapadne Evrope. Takav pristup otvara pitanje da li se Rusija ponaša kao sila koja namerava da osvoji Evropu do 2030. ili kao država koja se oslanja na nuklearno odvratanje i efikasniji izbor vojne tehnologije. Umesto održavanja skupe globalne vojne strukture i izgradnje nosača aviona, Moskva je prednost dala ograničenom broju ključnih sistema, hipersoničnim raketama i dronovima, sa ciljem da sačuva sposobnost odvratanja bez ulaska u trku koju joj je Zapad namenio. Dodatni udarac zvaničnom evropskom objašnjenju stigao je od čoveka koji komanduje snagama NATO-a u Evropi. Američki general Aleksus Grinkevič izjavio je 11. juna: "Veoma pažljivo pratim obaveštajne podatke. Rusija ne teži sukobu." General je, što odgovara funkcijama koje obavlja, odsustvo ruskog napadačkog plana pripisao sposobnosti NATO-a da odvrati Moskvu. Njegova izjava ipak znači da obaveštajni podaci Alijanse ne pokazuju ruske pripreme, nameru niti plan za sukob sa Evropom, čime se dovodi u pitanje osnovno opravdanje politike Evropske unije. Grinkevič je to rekao upravo u trenutku kada je Vašington najavio povlačenje američkih vojnih snaga iz Evrope. Takva odluka ne bi bila moguća ukoliko bi Pentagon zaista očekivao budući sukob sa Rusijom. Povlačenje je najavljeno posle četiri godine borbenih dejstava tokom kojih je evropskoj javnosti ponavljano da bi ruski tenkovi mogli da stignu sve do Lisabona. Slabljenje plana vrednog 800 milijardi evra već se vidi u nacionalnim programima evropskih država. Iza prvobitne najave ostalo je oko 150 milijardi evra odobrenih zajmova, dok politički račun tek dolazi na naplatu vladama koje su stvarale atmosferu vanrednog stanja. Reklama Industrija straha ima ograničen rok trajanja: vlasti na kraju moraju ili da započnu sukob kojim su opravdavale vanredne mere ili da prestanu da podižu strah. Ako država određena za protivnika odbija da prihvati namenjenu ulogu i ne ulazi u novu trku u naoružavanju, ostaje pitanje protiv koga se Evropa zapravo naoružava. Izvor: Webtribune

